

Спомини Пана Любка #1
Його Молодше Життя та Початки
25-го Куреня Чорноморців

Праця на Повного Чорноморця
ст.пл. Ярема Белей

7 . 6 . 2008

Navigare Necesses Est - Vivere Non

Зміст

Головна Сторінка	1
Відзнака Чорномського куреня і Мудре Слово	2
Зміст	3
Спомини Пана Любка #1	4 - 12
Знімка Пана Любка (теперішна) Групова знімка Першої Залози в Детройті	13
Знімка на Яхті "Крим"	14
Знімка як Яхта "Крим" пливе	15
Знімка хрещення Яхти "Крим"	16
Мапа Таборів Українських біженців в Міттенвальді	17
Обіжник Свята Весни 1947р. В Міттенвальді	18
Знімки юначок на таборі в Міттенвальді	19
Мапа Баварії	20
Мапа Німеччини	21
Мапа Польщі 1921-1939р.	22
Под'яки та список матеріалів	23
Відзнака Чорномського куреня	24

Спомини Пана Любка #1

Праця на ступінь повного Чорноморця - Ярема Белей

25-ий курінь Чорноморців зростає та набирає нових членів. Так як нові члени є важні до майбутнього розвитку Чорноморців, є дуже важне знати та оцінювати історію нашого куреня. Ця довголітна історія є повязана з 10-им куренем але початки 25-го куреня розпочалася в молодих юнаках на таборі в Міттенвальді, Німеччені після Другої Світової Війни. Пан Любко Гевко #1 відогравав важливу історичну роллю у заснованні куреня. Ця праця описує його плавбу щоби довершити створення повного 25-го куреня Чорноморців. Його тяжкі молоді літа вчіпили в Пана Любка душі любов до України та сильний характер котрий спроможлив йому стати провідником.

Любомир Гевко народився 22-го травня 1929р. коло міста Люблин в Польщі. В тих часах польський уряд не дозволяв українцям мати свої школи, церкви або навіть молодіжні організації, включаючи Пласт. Помимо того, що польський уряд не дозволяв українцям плекати свою культуру в публиці, українська мова жила в хатах та в підпільних колах. В родині Гевків, батьки були учителі, і завдяки їхньої пильної уваги до науки та української культури, Пан Любко виріс в українським оточенню.

Друга Світова Війна вибухла в Європі в 1939р. коли німці віхали в Польщу зі своїми Панзер танками. Протягом перших роках війни, родина Гевків далі жили в Польщі. Підчас цих роках, молодий Пан Любко вчився в гімназії в Холмі. Коли німецька армія відкрила східний фронт з “Операція Барбароса” в 1941р. і легко перемогла червону армію, багато українців вернулись на батьківщину. Вони бачили, що німці панували інакше чим поляки або комуністи. Підчас років коли німці відпихали червону армію на схід та майже добились до Москви, Україні було дозволено мати нібито уряд що називався Генеральне Губернаторство. Також в цих часах, польське підпілля забивало та винищувало українців котрі старалися вижити на Польщі. Через ті пречини, в 1942р., дванадцять літний Пан Любко з батьками

переїхали поїздом назад в Україну, до міста Тернополя котре було під проводом Генерального Губернаторства. Українці такі як Гевки верталиися до батьківщини і до своїх родин де врешті мали трохи культурної свободи від натиску та згасу комуністів чи поляків.

Між роками 1942-1944 українські останови почали розвиватися по містах західної України. В цих роках багато українців вступали в українські дивізії німецької армії боротись проти советів, а ще більше записувались до Української Повстанської Армії. В цей час Пан Любка ще був за молодим вступати в бій. Замість підносити кріс Пан Любка ніс книжки до гімназії в Тернополі. Коли совети почали всю свою силу кидати на німців, користуючи жорстокої зими 1943-1944р., вони успішно відопхали німців на захід. Скоро совети аж доступали до західно-українських земель, там де Родина Гевків жила в Тернополі. Бачучи що ішло, батько Пана Любка купив коні та віз та зготував з нього вагон. Як советські танки опинились на зовні міста, родина Гевків наладували віз з їжою та збіжам і вирушили на захід з надією не опинитись під советською владою ані напроти советських кріс. Вечорами Гевки, разом з багатьма втікачами, безперестанку їхали на захід щоби опинитись в Аліянтській зоні. Перший вечір вони приблизно 80 кільометрів покрили поки вважали, що було безпечно відпочати. Ці були немовірно напружені та небезпечні часи. Протягом втечи, советські літаки, котрі українці називали “кукурдзянки” бо робили такий шалений ку-ку-кур звук, та стріляли що небудь, щоби стримувати втікачів. Оминути цю кризу, втікачі ховалися днями в лісах а їхали до мети в ночі. Гевки мали в пляні їхати до Словачини, тому що німці створили автономний уряд в Словачені. Напряма їхньої тяжкої та нічної втечі було південний-захід. Вживаючи західней перевал в Карпатах взяло їх майже пів року їхати возом. Ця довга дорога зужила всю їхню їжу. Треба було відкуповувати або відробляти, щоби могли їсти. Часто працювали в господарів зі своїми конями за їжу.

Німці в цей час стримали советів не далеко Тернополя і зупинили фронт на якийсь час. Підчас цього, Пан Любка ходив до гімназії котру українці створили на пів року в Криниці у Польщі. Як скінчив четверту клясу то фронт знова перервався і давай

всі втікати знова. Разом з тисячами іншими українськими втікачами, Гевки заїхали до Словаччини до повних крамниць та не знищених міст. Їхали даліше на захід по березі ріки Вах працюючи в різних господарях по дорозі аж опинилися в місті Ружомберг де словаки зробили повстання. В цей час про-советський пуч діяв у Словаччині, котрий був дуже нещасливий українцям. Але німці вислали кілька полків і розбили пуч. Гевки по цім опинились в Братиславі де німці під рушницею змусили їх продати коні, віз та решта майна, окрім одну валізку. Післали їх поїздом до робочих таборів у Німеччині через Австрію. Табір Стравсвальд в Австрії був переходовий табір де всіх чужих перевіряли, кілька сот тисяч, та даліше вислали по Німеччині.

Гевків вислали до одного старшого німецького господаря в кого два сини згинули на війні. Тут вони працювали на три чи чотири місяці аж коли фронт наблизився знова. Підчас цього часу коли працювали в німецького бавора, мама Пана Любка померла. По ці дуже сумні події, Пан Любко та його батько на два місяці працювали на таборі в Німеччині аж поки совети наблизилися. Тато Пана Любка, вживаючи особисте золото, підкупив одного керівника табору і набув підроблені документи котрі дозволили двома Гевкам виїхати до Австрії. На жаль, Аліянтські бомби розбили залізницю і примусили їх покинути поїзд. Через вечір вони пішки переступили збомбардоване місто і дійшли до другого поїзда, котрий їхав до Баварії. Цей поїзд мав зупенитися в Мюнхені, де постійно аліянтські літаки безперестанку бомбардували. На жаль, це було де Гевки мали зголоситися до робітничого табору. Міста були дуже небезпечні підчас цієї пори і табори були дуже не певні. За те, Пан Любко разом з татом вискочили з поїзда як залізниця їхала під гору, близько малого села. Без манатків та з ніякою думкою, що їх чекає, пішли пішки до малого села.

Бачучи світло в одній хаті, Гевки дійшли до неї і офірували працювати для німецького господаря. В господаря всі три сини померли, такщо готові працівники були дуже потрібні та бажані. Також, була при того господаря українка, котра працювала. З потребою та успішне вражіння українців, господар наняв Гевків.

Тривав час журення та чекання хто перше доступить до Баварії – аліанти чи москалі. Тому що німці воліли аліантів над советами, скоро зі заходу американці, англійці та канадејці добивались до важливих німецьких міст та районів. Дуже цітко памятає Пан Любка як в долині в баварських Альпах зустрілись армії Америки та Німеччини в один з остатних битвів II-ої Світової Війни. На цьому фронті, скоро американське ярмо знищило німецькі оборони та залишки їхньої тяжкої зброї. Покинувши скоростріли, автомати та всю зброю, німці втікали в ліс. Кілька німецьких вояків опинились при господаря де Гевки бували і поторгували за цивільне убрання.

Як європейська війна скінчилась в травні 1945р. остановили американський окупаційний уряд в Німеччині, котрий проголосив, що біженці мусіли сголотися до таборів. Не всі були послушними і старались переживати в містах між німцями, бо вважали цим крашче ніж сидіти в таборі з непевною долею. Гевки мали родину в Америці, котрі виїхли по перші світові війні, і думали що при цих таборах лекше буде з ними сконтакуватися і може якось до них виїхати. На жаль, знайшли лише односельянина, не родину, і Америка не принимала втікачів в цей час. Знайшли себе в готелю для втікачів на короткий час, тоді в таборі коло Авзбургу у Фісені де дуже багато втікачів були. Треба тримати під увагою що більшість українських втікачів були інтелегенція. Цепто скоро зорганізували школи та церкви довкола котрих мирне життя почало розвиватися у таборі, помимо того, що ніхто не хотів прийняти цих втікачів. В 1945р. при таборі у Фісені, перший раз Пан Любка чув про Пласт. В гімназії учителька котра звалась Цьопи Паліїв дуже сподобала Пана Любка, та його ровесників і їх зацікавила в Пласті. Вона сама відновила Пласт в таборі, зятягнувши тих котрі давно тому були членами та записувала нових пластунів.

В цей час не могли таборовики-пластуни однострої легко знаходити, то шили сорочки з мішків з муки та іншого зерня. Незважаючи на обставини в таборі, ані про непевне майбутње, пластовий дух був живим до такої міри, що Пан Любка каже, що знова ніколи не пізнав такого запопадливого, інтенсивного та щирого оточення в житті. В 1946р. вивезли українців на новий табір в Міттенвальді. Під-

табір в котрому опинився Пан Любка називався Ягер. Це був один з Гітлера дуже великих таборів до тренування та перетримування вояків. Тут перенесли гімназію та остановили театр, спортові дружини, семенарію для учителів та технічну школу. Тут українські втікачі створили “український рай”. Відразу як заїхали в новий табір заснували пластову домівку та склали новий юнацький курінь – 5-ий Курінь ім. Федя Черника, котрого Пан Любка був першим курінним. Цей курінь розпочався при цих чужих таборах і став один з найсильніших та активних в Пласті. Як пластуни переїжджали в західний світ, то курінь перейшов до Філядельфії, ЗША.

Багато пластових сеньорів були при таборі, брали активну участь в пластові праці, та розповсуджували пластовий дух. Один з цих сеньорів був Отець Богдан Ганушевський (Пан Бо-Га), котрий належав до 10-го куреня Чорноморців. Цей курінь почався в Галичині і часто відбували прогульки по різних ріках України – Дністер, Прип’ять, та інші. Перед заборною Пласту на Україні поляками, три морські табори відбулися. Цей курінь зрушив Пласт з тим що створили новий та особистий напрям пластування – морське пластування. 10-ий курінь цікавився плаванням, веслуванням у канойках та кайаках, вітрильництвом та навіть придбав моторівку – в тих часах це було дуже відмінно. На жаль в 1930р. польський уряд заборонив Пласт і 10-ий курінь Чорноморців затих на 15 років. Підчас ради відновленого 10-го куреня на чужім краю в Міттенвальді, курінь рішив що була потреба на нову кров в курені. Так рішили бо всі присутні вже були членами сеньорату, такщо нова кров мусіла бути у формі нового старшого пластунського куреня. Рішили передати надбані традиції та провідну ідею свого куреня до нового покоління. Курінь надав Панови Бо-Га завдання знайти добрих та ухочих пластунів щоби почати курінь старших пластунів.

Як зв’язковий 5-го куреня ім Федя Черника, Пан Бо-Га знав дуже добре котрі юнаки були поради пластуні та мали в собі силу розпочати новий курінь. Пана Любка гурток звався Беркут і був найстаршим в курені. Вони остаточно були провідниками їхнього куреня та великої частини відновленого пласту при таборі.

Пан Бо-Га став опікуном гуртка Беркут і часто їм говорив про морське пластування та історію Чорноморського куреня. З тим що гурток Беркут вже цікавився морським пластуванням і часто виробляв проекти та піонірку на морських темах, Пан Бо-Га втішився, що знайшов ту нову кров.

Коли німецькі вояки покидали табори, старалися знищити більшість речей які інші могли вживати в якийсь воєнний спосіб. Цепто кидали гранати в всілякі склади щоби знищити всі приладдя. Ці склади мали авта, зброю, приладдя до будови та човни. Так як типічні молоді хлопці, Пан Любко та його ровесники обшукували ці склади врятувати що могли перетримати. Гурток Беркут взяли мотора з німецької моторівки що виглядало в найкращім стані. Цей мотор найменше був знищеним, але далі мав серйозні проблеми. Незадовго хлопці котрі цікавилися енженерством, направляли мотор вживаючи всілякі матеряли. Пан Любко ніжно пам'ятає як довго вони над мотором працювали та пацькалися. Вони не мали правельних приладь ані частин до мотора, але якось направляли його. На приклад, хлопці газету вживали на сальники. Зі складу хлопці взяли німецького човна котрий звався “шторм-ботс” і направили при своїм під-табором і незадовго в нім плили.

Перший вишкіл для інструкторів відбувся перед табором морського пластування підчас станичного табору Міттенвальду в 1946р. Вишколи вчили булавних як плисти човнами і вітрильниками, та про інші теми та форми морського пластування. Пан Любко та члени його гуртка були інструктори на цьому вишколі та на станичному таборі. Хлопці гордо вживали свою врятовану моторівку та три галерії котрі полатали, з котрими порядно веслувалося. Підчас табору вживаючи вітрильника “Байда” кілька членів гуртка Беркут врятували двох німців котрі топилися в озері.

Бачучи як хлопці жваво брались до морських ідеалів та цікавилися практичними засобами, Пан Бо-Га їм радив вступити до Чорноморців як стануть старшими пластунами. Він їм розяснив що вони зможуть бути першими в курені та його керівниками. В тих часах пластуни переходили до старшого пластування коли

здавали свою матуру (також цікаво згадати що тільки ті котрі ходили до гімназії могли належати до Пласту). Цепо коли Пан Любко та більшість його ровесників закінчили курси і стали старшими пластунами, вони записалися до Чорноморців. Треба було мати 20 чи 25 ухочих членів щоби Пластова Управа визнала новий курінь. На жаль, ці нові старші пластуни тільки мали девятеро ухочих Чорноморців. Натомість 6-го травня 1947р. Пан Любко та його колеги створили Перший Самостійний Гурток Старших Пластунів Чорноморців при перші Великі Раді. Члени 10-го куреня Чорноморців охрестили нових членів та трактували їх як новий курінь Чорноморців, тільки що не мали своє курінне число. Старшим пластунам Чорноморцям було вільно діяти як курінь і працювати до мети дістати своє число, але важніше було плекати морське пластування.

Підчас першої Великої Ради Першого Самостійного Гуртка Чорноморців в 1947р. ішли розмови як будуть організувати табори, вишколи на морських темах, морські традиції та набирання символіки. 10-ий курінь до того часу мало мав записаним і дуже мало мав у формі традиції які сьогодні існують. Багато традицій котрий 25-ий курінь тепер уживає прийшли від розмов з Паном Бо-Га та з кільком другими сеньорами. Але більшість цих традицій поступово творилися на перших таборах, вишколах та рад, що цей самостійний гурток ставив. Один з перших речей що гурток зробив було видавати Морську Бібльотеку. Перше число було в 1947р. Два числа були друковані в Німеччині і Пан Любко, котрий був редактором, їхав поїздом до Мюнхену друкувати на роздачу. В кінці, видали шість чисел котрі ще далі існують в Пана Любка. Тут ішли статті про технічний та історичний вид Чорноморців. Майже від початку, зрозуміли що табори та вишколи були судь Чорноморців. Табори і вишколи стали центральними ідеалом їхньої праці та думки. Вишколені інструктори мали завдання вертатися до своїх станиць, знаходити охочих юнаків та ставати їхніми виховниками. Ці гуртки кінчали звичайні пластові проби але їхні виховники також плекали морські теми, вмілости та історію. В цей спосіб запевнили, що нова кров часто впливала до куреня. Незадовго, Самостійний Гурток Чорноморців створив дуже позитивну репутацію навкруг пластунів та на

загал зі всіма мешканцями таборів. Часто відігравали важливі ролі підчас пластових зїздів та таборових інстенізацій.

Свято Моря все було велике свято в перших роках куреня. Щороку на 29-го квітня відзначали як українська фльота підняла самостійні прапори в 1918р. як Українська Національна Республіка стала самостійною. Це велике громадське свято відгравалось на таборах що року з великими сценками, інстенізаціями, співом, промовами та загальними святкуванням. Часто бувший адмірал фльоти Української Національної Республіки в 1918р. Адмірал Швадченко говорив промови на святах в Міттенвальді. Підчас цього свята Чорноморці організували, ставили сценки і часто возили таборовиків по човнах. Це свято пережило до Північної Америки, але з часом завмерло.

17-го червня 1947р. почався перший Чорноморський Табір котрий тривав три тижні. Комендантом першого табору був Пан Яро, котрий був дуже цікавим, вмільим та строгим капітаном. Він був ідеальним, щоби переводити першим табором на котрому 70 юнаків та юначок сміло пережили на острові. Базовано на приклад цього табору решта всіх Морських Таборів беруть свій вигляд та стиль – тут перший раз появились капітанський стіл, морський машт, вигук “смачного”, та багато інших теперішних таборові традицій. Також на цьому таборі Пан Бо-Га написав марш Чорноморців.

Роки в таборі в Міттенвальді для Самостійного Гуртка Чорноморців були оформлені та важливі в тім що тут розпочали свої ідеали, думки, традиції та праці як Чорноморці. Помимо того, що знайшли себе в тяжкі і непевні ситуації, хлопці зедналися і створили корінь нашого братерства. Пан Любко виїхав з Міттенвальду в березні 1949р. і заїхав в Детройт, Мишиган, США де не далеко жиє до сьогоднішнього дня. На жаль Чорноморці розїхалися по цілім світі. В новому світі, Пласт дуже скоро зацвив і багато нових членів увійшли до Чорноморців. Уже було досить членів, що в червни 1952р. на Великі Раді 10-ого Куреня в Гамільтоні, Онтарію, Канада, разом зі сеньорським курінем переорганізували Перший

Самостійним Гурток Чорноморців у курінь. Члени Першого Самостійного Гуртка Чорноморців врешті мали свій курінь і були іменованими повними Чорноморцями. Кілька місяців пізніше, 1-го листопада 1952р. була третя Велика Рада в Торонті, Онтаріо, Канада, де Головна Пластова Старшина надала курені число 25-ий Курінь Чорноморців. Тут Пан Любко передав кермо куріного до Пана Йонтека.

Пан Любко #1 далі є активним членом 10-го куреня Чорноморців. Він був першим курінним 25-го Куреня Чорноморців та один з основників цього живого та важливого куріня в Пластовій сім'ї. Його тяжка та важлива робота є причина що курінь існує та. Його приклад створив можливість щоб всі Чорноморці сильно, красно, обережно та бистро плекали морське пластування.

Доброго Вітру!

Пан Любко #1 - Любомпир Гевко

Перші члени Детройтської ЧМ Залоги по приїзді до Америки

Стоять (л. - пр.): Пан Любко - Любомир Гевко, Пан Ґулівер - Евген Михалович, Пан Коледзьо - Юрій Слосарчук, Пан Богдасик - Богдан Федорак, Пан Кізьо - Володимир Кізіма

Сидят (л. - пр.): Пан Утьо - Юрій Козак, Пан Бунц - Ігор Парфонович, Пан Марс - Юрій Макух, Пан Механік - Роман Рудницький

Перший моторовий Вишкільний Яхта Детройтської
залоги ЧМ - "Крим"

Скіпер - Пан Любко - Любомир Гевко (стоїть), При
Кермі - Пан Гак - Юрко Бойчук (сидить)

Крим пручаює до пристаню.

Пан Механік - Ромко Рудницький (при ливні), Пан Любко - Любко
Гевка (коло стернового колеса)

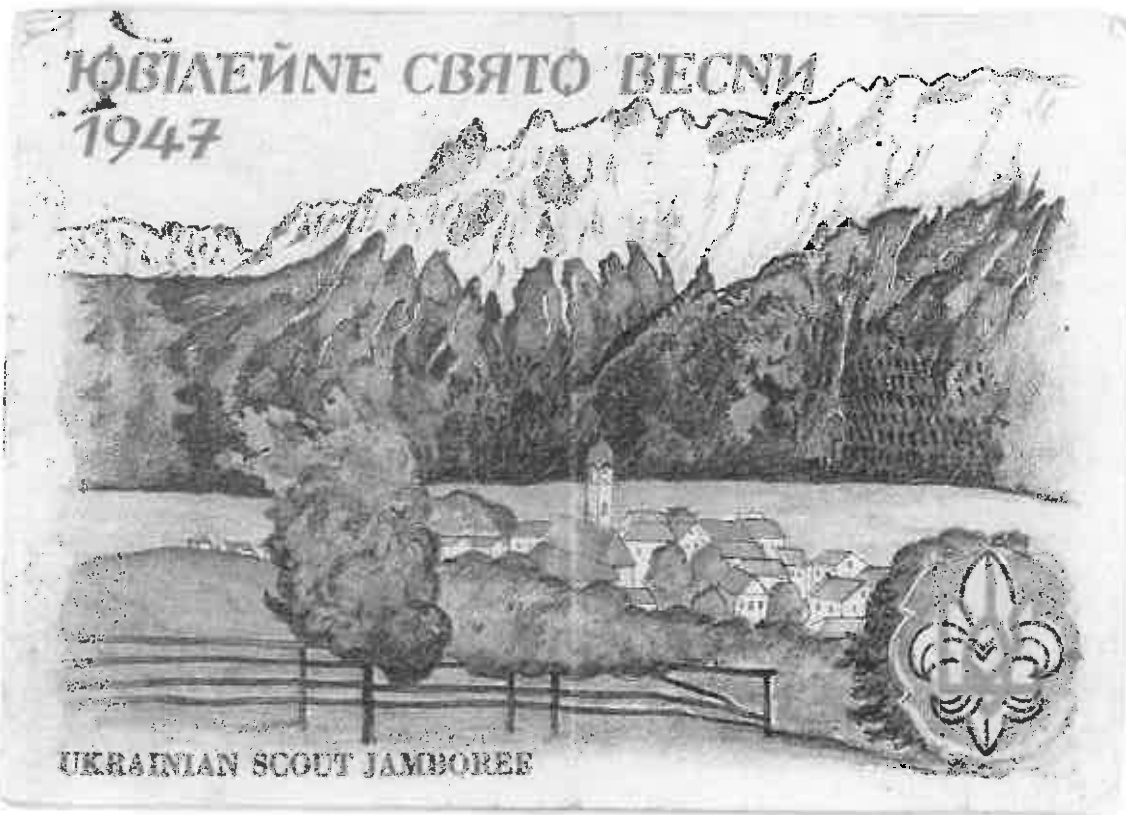

**Посвячення ЧМ Вишкільного Яхту "Крим". Піднесазя прапору
Української Державної Фльоти.**

Табори Українських Біженців у Миттенвальді,
Німеччина (1946 - 1951)

Ukrainian Displaced Persons' Camps in
Mittenwald, Germany (1946 - 1951)

ПЛАСТОВА ПРИСЯГА

Присягаюсь своєю честю, що робитиму
все, що в моїй силі, щоб:

- бути вірним Богові й Україні,
- помагати другим,
- коритися Пластовому Заповідові і
слухатися Пластової Влади

THE SCOUT OATH

On my honour I promise that I will do my
best —

- To do my duty to God and Ukraine,
- To help other people,
- To obey the Scout Law and to be loyal to
the Scout Authorities.

**СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ПЛАСТУНІВ
UKRAINIAN SCOUTS ASSOCIATION**

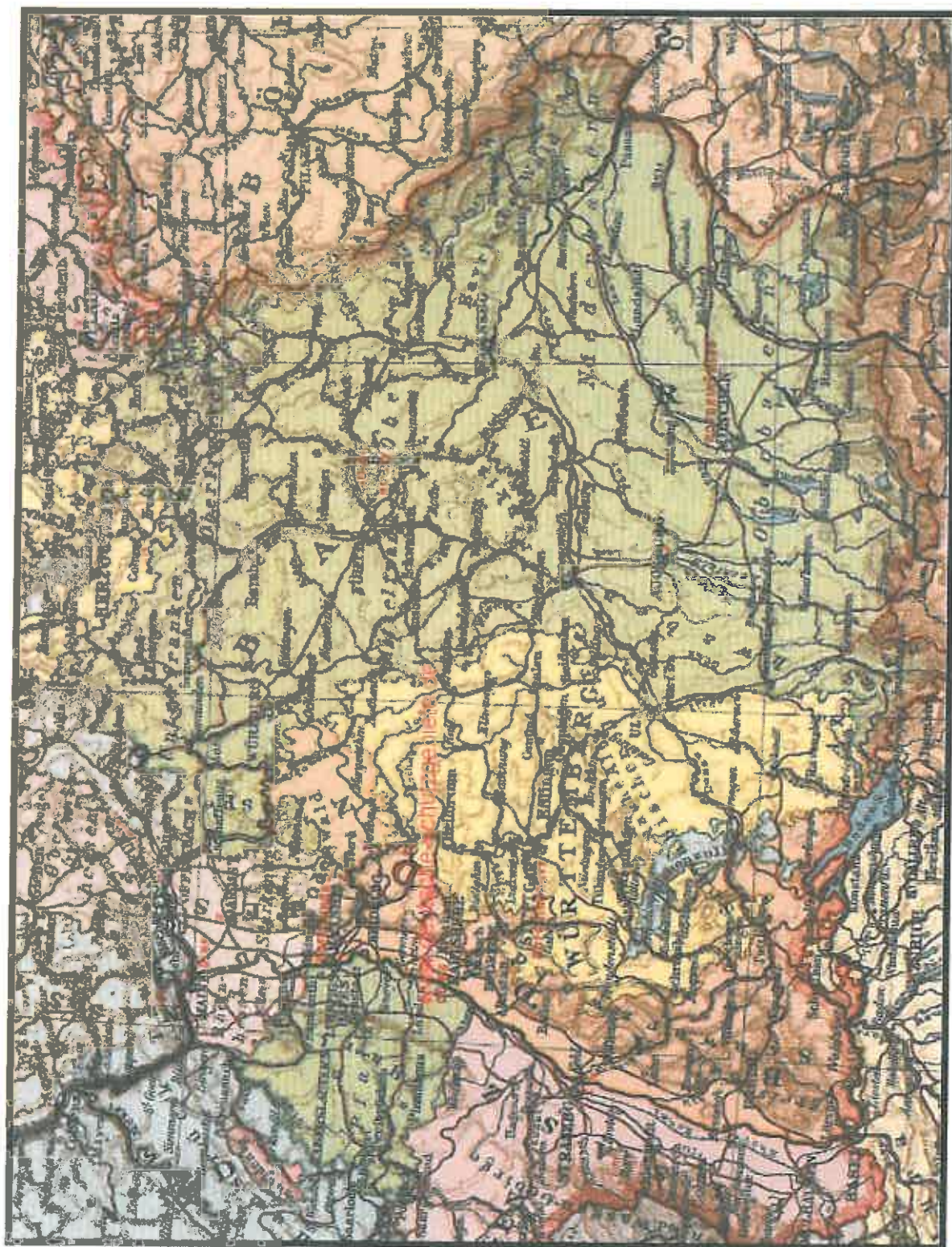

**ПЛАСТОВА ВИКАЗКА
SCOUT IDENTITY CARD**

Ч:
No **№ 07008**

Мапа Баварії

Мапа Німеччини

Мапа Польщі

Под'яки

Велика под'яка належиться Панови Любкови за його час, терпалівіть, гумор та співпрацю з інтервю, складання праці та матерялами – зокрема знимки.

Також велика под'яка Пані Гі Василенко за знимки, та Пані Ромі Гадзевич за додаткові матеряли.

Мапи корестовані зі:

Табори Українських біженців в Міттенвальді
Mittenwald 1946-1951: commemorating the 50th Anniversary of the Ukrainian Displaced Persons Camps in Mittenwald, Germany. Warren, Michigan. Published by the Society of Former Residents of the DP Camps in Mittenwald, Germany, 2001. 753 p. In Ukrainian and English. Contains numerous photographs. Avail. at Shevchenko Scientific Society Library.

Баварії

www.lib.utexas.edu/maps/europe/germany_rel_94.jpg

Німеччини

<http://www.coletta.de/kolonien/Koenigreich%20Bayern%201914%20+.jpg>

Польщі

http://www.pgsa.org/images/pol1921_disp.gif